

alimara

MISCEL·LÀNIA

NÚMERO 53/ ANY 2010

Consell de
Mallorca

I Jornades sobre acollida de persones nouvingudes

M. Antònia Ramis Sastre,
responsable de la Secció de Dinamització Lingüística
del Consell de Mallorca

Els passats 27 i 28 de novembre varen tenir lloc les I Jornades per a Professionals de l'Acollida de Persones Nouvingudes. La llengua catalana i la cultura com a elements d'Integració, organitzades per la Direcció Insular de Política Lingüística del Consell. L'IMAS donà suport a la iniciativa.

Aquesta trobada per a professionals de l'acollida es dugué a terme durant tot el divendres i el matí de dissabte al Centre BIT Raiguer d'Inca, i reuní un total de 125 persones vinculades al treball amb la població immigrada.

L'èxit de participació i la valoració general positiva dels assistents ens fa pensar que les Jornades hauran servit per provocar la reflexió entorn de la importància que té l'aspecte lingüístic en l'acollida de les persones nouvingudes, i per desenvolupar una consciència de fidelitat a la llengua pròpia del país perquè, enmig de la riquesa de la multiculturalitat i el plurilingüisme cada dia més presents en la nostra societat, el català sigui l'eix vertebrador i la llengua de cohesió social de la nostra comunitat.

Les Jornades varen néixer arran de les necessitats que els tècnics de la Direcció Insular detectaren l'any 2008 durant el desenvolupament del Projecte d'Acolliment Lingüístic i Cultural a Sant Llorenç i sa Pobla, ambdós municipis amb un nombre significatiu de població immigrada.

L'objectiu principal que guià les diferents ponències i intervencions fou conscienciar els agents i els serveis d'acolliment perquè assumeixin la responsabilitat d'utilitzar la llengua catalana des de les primeres relacions comunicatives, i perquè es mostrin com a models lingüístics en l'ús social real i estimulin l'aprenentatge i l'ús d'aquesta llengua en els nouvinguts, ja que està plenament demostrat que aprendre la llengua pròpia del territori que els acull ajuda les persones nouvingudes a integrar-se més fàcilment en la societat receptora.

Inaugurà les Jornades el conseller de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca, Joan Font, el director executiu de Serveis Socials de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS), Jesús Mullor, la directora general de Política Lingüística, Margalida Tous, i Margalida Vidal, del Centre Bit Raiguer. En la seva intervenció, Mullor reiterà el suport de l'IMAS a la iniciativa, sobretot perquè els Serveis Socials de Mallorca són, com manifestà, «la porta d'entrada per a l'establiment dels nouvinguts a la nostra illa». Precisament per això, considerà «de gran importància» ajudar a posar a l'abast d'aquests nous mallorquins «totes les facilitats perquè puguin emprendre una vida estable i completa aquí». «En aquest nou camí», digué Mullor, «l'oferiment i l'accessibilitat a la nostra llengua és, sens dubte, un element fonamental».

Al mateix temps, s'intentà fer d'aquestes Jornades un espai per conèixer i analitzar la realitat diària dels professionals de l'acollida, i difondre els aspectes positius i d'igualtat d'oportunitats que suposa l'aprenentatge de la llengua per a les persones nouvingudes.

Durant l'acte de cloenda, la directora insular de Política Lingüística, Rosa Barceló, valorà «positivament» les *I Jornades per a Professionals de l'Acollida de Persones Nouvingudes* i comentà que des del Departament de Cultura i Patrimoni del Consell «som conscients de la necessitat d'augmentar els recursos tant econòmics com personals per aconseguir que la llengua catalana sigui realment un element d'integració», però també remarcà que, des de la institució insular, es continuarà treballant per aconseguir-ho.

A més del suport del Departament de Benestar Social del Consell de Mallorca, la Direcció General de Política Lingüística i la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia del Govern balear —que cedí les instal·lacions— també col·laboraren en la iniciativa.

Contingut de les Jornades

El programa va incloure set ponències a càrrec de professionals de l'àmbit de la sociolingüística i de tècnics d'acolliment vinculats a l'àrea social, dues taules rodones i dues sessions per al foment de l'ús del català adaptades als professionals de l'àmbit social.

Pere Salvà Tomàs, catedràtic de geografia humana de la Universitat de les Illes Balears, introduí els assistents en el marc general del procés immigratori a les Balears a través de dades recents sobre les característiques geodemogràfiques i els impactes que genera en la societat i el territori. Aquestes dades ens diuen que les Balears registren, segons el padró municipal de població de l'1 de gener del 2009, una població de 1.094.972 habitants, de les quals 237.359 són estrangeres (percentatge més alt per comunitats autònomes de l'Estat espanyol).

A continuació, el sociolingüista Joan Melià Garí parlà de la *innecessitat* del canvi de llengua en les comunicacions interpersonals que es dona en moltes situacions, ja que sovint no tenim en compte que el 93.1 % de la població de les Balears entén el català; per aquest motiu, es remarcà la necessitat que els catalanoparlants abandonin l'hàbit de canviar al castellà en adreçar-se a desconeguts o quan l'altra persona els parla en castellà.

En la taula rodona de professionals de l'àmbit de l'acollida participaren representants de l'IMAS, de la Creu Roja, de l'associació *Mallorca Verda* i dels serveis municipals de mediació intercultural. Es posaren sobre la taula els èxits i les dificultats que es troben en la tasca diària i s'encetà un interessant debat sobre el model lingüístic que ofereixen.

Per iniciar les sessions de divendres capvespre, Montserrat Solé i Aubia, adjunta al secretari per a la immigració de la Generalitat de Catalunya, parlà de la llengua com a factor clau de progrés personal i per aconseguir la igualtat d'oportunitats de les persones immigrades; exposà les polítiques que es duen a terme des de la Secretaria per a la Immigració i els continguts de la nova Llei d'acollida que es tramita al Parlament de Catalunya.

Per acabar la jornada de divendres, les tècniques de formació Margalida Barceló i M. Josep Carrasco impartiren dues sessions, que combinaren teòrica i pràctica, en què es tractà el tema de les actituds lingüístiques per a la integració a través d'activitats per reconèixer les pròpies actituds lingüístiques i saber quines possibilitats de canvi hi ha.

El dissabte començà amb una ponència a càrrec d'Àlvar Kuehn, jurista i polític, que exposà la situació que es viu al País Valencià en relació amb l'acollida lingüística. Seguidament, Dorotea Ballermann, responsable de l'Àrea d'Interculturalitat de l'Obra Cultural Balear (OCB), féu un resum de

l'estudi que ha duit a terme amb l'entrevista a vint persones nouvingudes, i exposà les dificultats amb què aquests es troben sovint a l'hora de practicar el català, ja que l'entorn no els ho afavoreix. També féu un tast de les activitats de cohesió social que du a terme l'OCB, com el programa «Tots plegats» o les parelles lingüístiques.

En la taula rodona de dissabte, titulada «Jo vull ser d'aquí», persones que han viscut en primera persona el fet de ser immigrants a Mallorca — procedents de l'Argentina, del Senegal i del Camerun— presentaren llurs experiències d'integració. Totes coincidiren a remarcar els aspectes positius que els ha suposat aprendre el català, tant per a les relacions socials amb la població d'acollida, com a l'hora de trobar feina o per a l'enriquiment personal, i insistiren que cal que els catalanoparlants canviïn d'actitud i deixin el costum de parlar-los en castellà.

A continuació, la representant de la Plataforma per la Llengua (Catalunya), Eulàlia Buch, exposà les iniciatives d'acollida lingüística que realitza aquesta entitat, la qual treballa amb més de vint associacions de nouvinguts. Argumentà per què el català és una eina bàsica d'inclusió social i parlà dels tòpics i prejudicis que interfereixen en l'acollida lingüística en català.

Ja per acabar, la responsable de la Secció de Dinamització Lingüística del Consell de Mallorca, presentà els resultats del Projecte d'Acolliment Lingüístic i Cultural realitzat el 2008 a dos municipis de Mallorca (sa Pobla i Sant Llorenç), i reflexionà sobre la necessitat d'un nou plantejament en la política lingüística, molt més transversal i assumit per totes les administracions i els agents vinculats a l'acollida.

Material específic d'acolliment lingüístic

En el marc de les Jornades es presentà l'adaptació que ha fet la Direcció Insular de Política Lingüística de la *Guia pràctica d'acollida lingüística*, basada en un text original de la Plataforma per la Llengua. Es tracta d'un material didàctic que pretén ajudar els professionals dels serveis socials i agents socials en general a desenvolupar una consciència de fidelitat a la llengua pròpia del país i proporcionar-los els recursos necessaris perquè la feina d'integració es pugui acomplir amb el català com a eix vertebrador. Aquesta guia es distribuï entre els assistents i pròximament es farà arribar als tècnics de l'IMAS, a les oficines d'informació per a immigrants, a mediadors interculturals, als serveis socials municipals, etc.

A més, cada un dels assistents rebé també un llapis de memòria que conté una extensa guia de recursos per aquests professionals, amb informació diversa sobre legislació lingüística, cursos de català, material d'autoaprenentatge, entitats que treballen en l'acollida lingüística...

